

Позначајни манастири во Република МАКЕДОНИЈА

MACEDONIA
TIMELESS

Уредници:

д-р Дејан Методиески
д-р Нако Ташков
д-р Никола Димитров

Рецензенти:

д-р Никола Панов
д-р Милена Талеска

Лектор:

Здравко Ќорвезироски

Издавач:

Агенција за поддршка
и промоција на туризмот
на Република Македонија

Фотографија:

Ирена Јовановска

Картографска обработка:

Горан Јоловиќ
www.turistickemape.com

Дизајн:

Графички центар – Скопје

Печат:

Графички центар – Скопје
www.gcs.com.mk

Тираж:

5000 примероци

Скопје, 2015

www.macedonia-timeless.com
www.tourisammacedonia.gov.mk

01

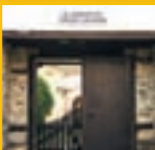
Предговор	10
Некои практични совети за посета на манастирите	12
Регионална поделба на манастирите во Македонија	17

02

МАНАСТИРИТЕ ВО СКОПСКИОТ РЕГИОН	18
Манастир Свети Илија	20
Манастир Свети Никита	24
Манастир Свети Илија – Чардак	30
Марков манастир – Црква Свети Димитрија	34
Манастир Успение на Пресвета Богородица – Матка	40
Манастир Свети Пантелејмон	46
Манастир Свети Никола - Љубанци	52

03

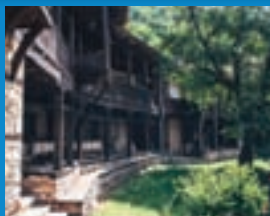
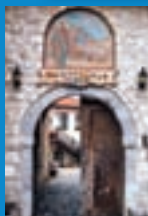
МАНАСТИРИТЕ ВО ПОЛОШКИОТ РЕГИОН	56
Лешочки манастир	58
Манастир Свети Јован Крстител – Бигорски	64

04 >>

МАНАСТИРИТЕ ВО ЈУГОЗАПАДНИОТ РЕГИОН

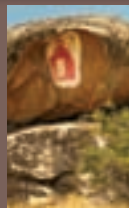
Манастир Свети Ѓорѓи Победоносец – Рајчица	72
Манастир Света Богородица Пречиста	78
Манастир Света Петка – Римјанка	82
Манастир Свети Наум	86

05 >>

МАНАСТИРИТЕ ВО ПЕЛАГОНИСКИОТ РЕГИОН

Манастир Свети Архангел Михаил – Варош	94
Манастир Свето Преображение – Зрзе	98
Манастир Успение на Пресвета Богородица – Трескавец	104
Манастир Свети Јован Претеча – Слепче	110
Манастир Свети Никола – Мариово	116
Манастир Свети Илија – Мариово	122
Манастир Света Ана – Маловиште	126
Манастир Света Петка – Цапари	130
Манастир Света Петка – Брајчино	134
Сливнички манастир	
– црква Рождество на Пресвета Богородица	140
Манастир Свети Ѓорѓи – Курбиново	146

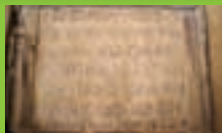

06**МАНАСТИРИТЕ ВО ВАРДАРСКИОТ РЕГИОН**

150

Манастир Свети Ѓорѓи – Неготино

152

07**МАНАСТИРИТЕ ВО ЈУГОИСТОЧНИОТ РЕГИОН**

157

Манастир Свети Петнаесет Тивериополски

Свештеномаченици

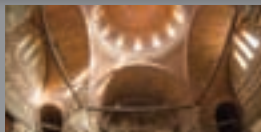
158

Манастир Пресвета Богородица Милостива – Велјуса

164

Манастир Свети Леонтиј – Водоча

168

08**МАНАСТИРИТЕ ВО ИСТОЧНИОТ РЕГИОН**

173

Манастир Свети Гаврил Лесновски

174

09**МАНАСТИРИТЕ ВО СЕВЕРОИСТОЧНИОТ РЕГИОН**

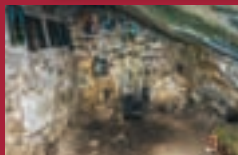
178

Манастир Свети Јоаким Осоговски

180

Свети Великомаченик Ѓорѓи – Старо Нагоричино

186

ристичката информација за минато-то на манастирите, водичов содржи и опис на манастирите, можност за сместување и исхрана, картографски прикажани мапи во боја со местоположбата на манастирите и нивната околина, информации за контакт, објекти и места од посебно значење во близина на манастирите, препорачани тури и други важни информации. Водичов, како што сметавме, го содржи сето она што би требало да го знаат посетителите, без разлика дали станува збор за поклонички патувања на верниците или мотивацијата за патувањето се туристички цели.

Би сакале да им се заблагодариме на сите оние кои помогнаа во подготовката на водичов, првин на монасите и монахињите во манастирите кои ни дадоа поддршка, како и потребните информации за негово составување, на вработените на Факултетот за туризам и бизнис-логис-

тика при Универзитетот Гоце Делчев – Штип, на истражувачите кои работea во собирањето на неопходната литература и електронски извори, на свештените лица во МПЦ со кои контактиравме, на фотографите и изработувачите на мапи, на дизајнерите на водичот, на вработените во Агенцијата за поддршка и промоција на туризмот и на сите оние кои дадоа свој безрезервен и искрен придонес во изработката на ова издание.

Со оглед на фактот дека ова е прво издание на водичов, ненамерно можеби сме пропуштиле некои важни моменти од манастирскиот туризам во Република Македонија. Отворени сме за Вашите сугестии, што можете да ни ги пратите по електронски пат, за што би Ви биле исклучително благодарни, а ќе ги земеме предвид при печатењето на неговото второ проширено издание.

Од авторите

НЕКОИ ПРАКТИЧНИ СОВЕТИ ЗА ПОСЕТА НА МАНАСТИРИТЕ >>>>>>>>>>>>>>>>>>>>>>

Манастирите се составен дел од македонската историја и културно наследство, најголемиот дел од нив се споменици на културата заштитени со закон.

Резервациите за посета на манастирите треба да бидат направени колку што е можно порано пред планираното патување и нивната посета. Манастирските комплекси, претежно во летниот период и за манастирските слави, се посетуваат од голем број посетители, така што резервирањето однапред не

само што е препорачливо, туку и задолжително.

Ако престојувате в манастир, но не сакате да присуствувате на литургиите и богослужбата, при резервацијата потенцирајте го овој податок. Секој манастир има работно време кога е отворен за посетителите, најчесто од 7 наутро до 19 часот навечер. Манастирите имаат свој типик (ред на живеење и однесување), што треба да биде почитуван од страна на посетителите и најчесто вклучува: носење пристојна облека, разговарање

на понизок тон, забрането пушење и конзумирање храна и пијалаци, забрането фотографирање, претходна најава на организирани групи туристи, благослов за преноќевање итн.

Цените за сместување што се дадени во водичов важат во моментот, но подлежат на промени. Бидете подготвени плаќањето да го извршите во готово, бидејќи манастирите не располагаат со терминали за платежни картички. Цените варираат од волонтерско плаќање по желба на посетителите, до 100 евра во хотелски комплекси во состав на манастирите.

Најголемиот дел од манастирите се сместени надвор од урбаните центри, во прекрасна природа и до нив не стигнува редовен јавен превоз, поради што ќе треба да користите сопствено превозно средство или такси.

Собите во манастирите вообичаено се чисти, удобни и едноставно

опремени. Не очекувајте модерни апарати и предмети, како телефон, радио, телевизор и компјутер. Доколку со себе носите апарат кој произведува звук, не заборавајте и слушалки. Исхрана за посетителите се нуди во најголемиот дел на манастирите, а на располагање е и можноста гостите сами да си приготват храна.

Овој водич ќе Ви помогне да ги изберете манастирите кои ќе ги посетите или во кои ќе престојувате, а преку Вашиот престој ќе ги запознаете одблизу македонската природа, историја, култура, уметност, религија, архитектура и локални традиции. Се надеваме дека овој водич ќе Ве води Вас, читателите, до светите места низ Република Македонија, каде што ќе ги доживеете манастирското гостопримство и начинот на живот, ќе го пронајдете својот душевен мир и ќе бидете поблизу до бога.

Карта на манастирите во Република Македонија

Можност за
сместување

Машки
манастир

Женски
манастир

Литургија

Објект
од културно
наследство

Храна

Сувенирница

КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА

- Ангеловска Панова, М. (2015) *Македонски цркви и манастири*. Скопје: Младинска книга.
- Апостолов, А. (1997) *Манастир Свети Гаврил Лесновски*. Кочани: НИГП.
- Велков, П., гл. уред. (2009) *Седум споменици на културата во Скопје и Скопско*. Скопје: Македонида.
- Вељаноска, С. (2002) *Црквите и манастирите во Кичевско-то Архиепископско Намесништво*. Кичево: Спомен-дом на културата Кочо Рацин.
- Вражиновски, Т. (2011) *Манастирите и црквите во народната традиција*. Скопје: Матица македонска.
- Гиревски, А. (2006) *Манастир Свети Наум Радишани*. Скопје: Менора.
- Гиревски, А. (2008) *Верски туризам*. Скопје: Менора.
- Група автори (2012) *Матка – мала Света Гора*. Скопје: Икона.
- Група автори (2012) *Цркви и манастири во Македонија*. Скопје: Тримакс.
- Група аутора (2014) *Сви српски манастири – водич до сваког манастира*. Београд: Magic map.
- Димитрова, Е. (2002) *Манастир Матејче*. Скопје: Каламус.
- Горѓиевски, Д. (2008) *За претставите на светите војни во црквата св. Горѓи во Старо Нагоричино*. Patrimonium 1, pp. 79-100, Скопје.
- Касапова, Е. (2010) *Архитектура на комплексот Марков манастир – докторска дисертација*. Скопје: УКИМ.
- Комисија за односи со верските заедници и религиозните групи (2011) *Карта на верски објекти во Република Македонија*. Скопје: Комисијата за односи со верските заедници и религиозни групи.
- Комисија за односи со верските заедници и религиозните групи (2010) *Верски алманах на Република Македонија*. Скопје: Комисија за односи со верските заедници и религиозните групи.
- Костовска, П. (2008) *Црквата Свети Никола во село Манастир – докторска дисертација*. Скопје: УКИМ.
- Манастир Варош (2010) *Манастир Варош*. Прилеп.
- Манастир Зрзе (2013) *Три Пелагониски манастири*. Манастир Зрзе.
- Митев, Д. (2011) *Црквите и манастирите во Пробиштипско-злетовскиот крај*. Пробиштип.
- Митревски, Н. (2001) *Манастирот Слечче кај Прилеп – Историја и живопис*. Скопје: Матица македонска.
- Михајловски, Ј. (2005) *Десет века Свети Јоаким Осоговски*. Куманово: Македонска ризница.
- Несторски, А. (2009) *Црквите и манастирите низ Поречието*. Кичево: Музеј Западна Македонија во НОВ.
- Палигора, Р. (2011) *Студија за поврзување и промоција на манастирскиот туризам на Баба Планина*. Битола: Центар за развој на Пелагонискиот плански регион.
- Панов, Н. (1998) *Туристичка валоризација на манастирите во Република Македонија*. Скопје: Бато и Дивајн.
- Поповска-Коробар, В. (1998) *Полошки манастир Свети Горѓи*. Скопје: Музеј на Македонија.
- Поповска-Коробар, В. (2008) *Сликаството во Сливничкиот манастир Света Богородица – докторска дисертација*. Скопје: УКИМ.
- Савески, С. (2008) *Бигорски манастир Свети Јован Крстител*. Скопје: Абакус Комерц.
- Серафимова, А. (2005) *Кучевишки манастир Свети Архангели*. Скопје: Лист.
- Стефановска, А., Горѓиевски, Н. (2010) *Библиотеките во црквите и манастирите во Преспанско-пелагонискиот регион*. Битола: Национална установа – Универзитетска библиотека „Св. Климент Охридски“.
- Стојчевска-Антиќ, В. (2003) *Култот на Света Богородица во Македонија*. Скопје: Просветно дело.
- Теохаров, А. (1968) *Монографија на манастирот Свети Ахангел Михаил во Берово*. Штип: Илинден.
- Трайчевъ, Г. (1933) *Манастирите въ Македония*. Софија: Македонска Библиотека №9.
- Ќорнаков, Д. (2000) *Црквите и манастирите во Јужновардарска Долина*. Скопје: Матица македонска.
- Ќорнаков, Д. (2001) *Цркви и манастири во Тиквешката Долина*. Скопје: Матица македонска.
- Ќорнаков, Д. (2009) *Македонски манастири*. Скопје: Матица македонска.